

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE

Župančičeva 3, 1000 Ljubljana

T: (01) 369 5342

F: (01) 369 5783

E: gp.mp@gov.si

www.mp.gov.si

Številka: 007-79/2023-2030-8

Ljubljana, dne 7. avgusta 2023

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

gp.gs@gov.si

ZADEVA: Odgovor Vlade Republike Slovenije na poziv Računskega sodišča Republike Slovenije k ureditvi pravnih podlag za izvajanje nujnih procesnih dejanj izven poslovnega časa sodišč za sodno osebje – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi prvega odstavka 2. člena in šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na seji dne sprejela naslednji

SKLEP

Vlada Republike Slovenije je sprejela Odgovor Vlade Republike Slovenije na poziv Računskega sodišča Republike Slovenije k ureditvi pravnih podlag za izvajanje nujnih procesnih dejanj izven poslovnega časa sodišč za sodno osebje.

Barbara Kolenko Helbl
GENERALNA SEKRETARKA

Sklep prejmejo:

- Ministrstvo za pravosodje,
- Računsko sodišče Republike Slovenije,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

/

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- dr. Dominika Švarc Pipan, ministrica za pravosodje,
- dr. Igor Šoltes, državni sekretar, Ministrstvo za pravosodje,
- mag. Valerija Jelen Kosi, državna sekretarka, Ministrstvo za pravosodje.

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

/

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

/

5. Kratek povzetek gradiva:

Računsko sodišče Republike Slovenije (Računsko sodišče) je izdalo revizijsko poročilo o pravilnosti poslovanja Okrajnega sodišča v Ljubljani, št. 320-7/2022/21 z dne 25. 5. 2023, v katerem je med drugim opozorilo na odsotnost jasnih pravnih podlag, ki bi za sodno osebje natančno opredelile oblike dela pri izvedbi nujnih procesnih dejanj izven poslovnega časa sodišča ter plačilo za to delo.

Računsko sodišče je na Vlado Republike Slovenije naslovilo poziv, v katerem je opozorilo, da iz predpisov ne izhaja jasno, kakšna je narava dela, ki ga sodno osebje opravi, ko je med pripravljenostjo pozvano, da sodeluje pri izvedbi nujnih procesnih dejanj, oziroma kako z vidika plačila obravnavati to delo. Vlado je pozvalo k izvedbi aktivnosti, ki bodo prispevale k ureditvi navedene problematike, in jo hkrati zaprosilo, da o izvedenih aktivnostih poroča tudi Računskemu sodišču.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none">– nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja– razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna– razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

/

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1	
SKUPAJ				

OBRAZLOŽITEV:**I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu**

V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):

- prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov,
- odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov,
- obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

/

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: **NE**
- Združenju občin Slovenije ZOS: **NE**
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: **NE**

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

NE

/

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	NE
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	NE
<p style="text-align: right;">mag. Valerija Jelen Kosi državna sekretarka</p> <p>Priloge: – predlog sklepa, – priloga 2.</p>	

Številka:

Datum:

Na podlagi prvega odstavka 2. člena in šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na seji dne sprejela naslednji

SKLEP:

Vlada Republike Slovenije je sprejela Odgovor Vlade Republike Slovenije na poziv Računskega sodišča Republike Slovenije k ureditvi pravnih podlag za izvajanje nujnih procesnih dejanj izven poslovnega časa sodišč za sodno osebje.

Barbara Kolenko Helbl
GENERALNA SEKRETARKA

Sklep prejmejo:

- Ministrstvo za pravosodje,
- Računsko sodišče Republike Slovenije,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.

Priloga:

- Odgovor Vlade Republike Slovenije.

ODGOVOR VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE NA POZIV RAČUNSKEGA SODIŠČA REPUBLIKE SLOVENIJE K UREDITVI PRAVNIH PODLAG ZA IZVAJANJE NUJNIH PROCESNIH DEJANJ IZVEN POSLOVNEGA ČASA SODIŠČ ZA SODNO OSEBJE

Računsko sodišče Republike Slovenije (Računsko sodišče) je izdalo revizijsko poročilo o pravilnosti poslovanja Okrajnega sodišča v Ljubljani, v katerem je med drugim opozorilo na odsotnost jasnih pravnih podlag, ki bi za sodno osebje natančno opredelile oblike dela pri izvedbi nujnih procesnih dejanj izven poslovnega časa sodišča ter plačilo za to delo.

Računsko sodišče je na Vlado Republike Slovenije (Vlada) dne 25. 5. 2023 naslovilo poziv, v katerem je opozorilo, da iz predpisov ne izhaja jasno, kakšna je narava dela, ki ga sodno osebje opravi, ko je med pripravljenostjo pozvano, da sodeluje pri izvedbi nujnih procesnih dejanj, oziroma kako z vidika plačila obravnavati to delo. Vlado je pozvalo k izvedbi aktivnosti, ki bodo prispevale k ureditvi navedene problematike, in jo hkrati zaprosilo, da o izvedenih aktivnostih poroča tudi Računskemu sodišču.

Vlada pojasnjuje, da je Računsko sodišče izvedlo revizijo Učinkovitosti sistema opravljanja nujnih procesnih dejanj v pravosodnih organih v obdobju od 1. 1. 2014 do 31. 5. 2016. Sistem opravljanja nujnih procesnih dejanj je proučevalo na Ministrstvu za pravosodje, Vrhovnem državnem tožilstvu Republike Slovenije, Vrhovnem sodišču Republike Slovenije, Okrožnem sodišču v Celju, Okrožnem državnem tožilstvu v Celju in Specializiranem državnem tožilstvu Republike Slovenije. Sistem opravljanja nujnih procesnih dejanj je Računsko sodišče v revizijskem poročilu Opravljanje nujnih procesnih dejanj v pravosodnih organih, ki je bilo izdano 11. novembra 2019, ocenilo kot delno učinkovit, saj ni bil v celoti vzpostavljen normativni okvir za učinkovito opravljanje nujnih procesnih dejanj. Tudi načrtovanje, izvajanje ter nadzor sistema opravljanja nujnih procesnih dejanj so bili delno učinkoviti.

Računsko sodišče je v revizijskem poročilu še izpostavilo, da so v Zakonu o sodniški službi (ZSS)¹ in Zakonu o državnem tožilstvu (ZDT-1)² za opravljanje nujnih procesnih dejanj izven poslovnega časa urejene bistvene pravice in obveznosti sodnikov in državnih tožilcev. Zakona pa ne določata posebnih pravic in dolžnosti sodnega oziroma državno-tožilskega osebja, da opravljajo svoje delo tudi v dežurstvu in pripravljenosti, ko sodelujejo pri izvajanju zagotavljanja nujnih procesnih dejanj izven poslovnega časa. Ker gre v primerih sodelovanja javnih uslužbencev pri zagotavljanju izvajanju nujnih procesnih dejanj za obveznosti in pravice javnih uslužbencev, bi jih bilo treba na splošno urediti na zakonski ravni. Računsko sodišče je Ministrstvu za pravosodje priporočilo, naj prouči ustreznost veljavnih pravnih podlag in po potrebi pripravi in posreduje Ministrstvu za javno upravo predlog za spremembo zakonske ureditve plačila opravljenih ur dežurstva izven poslovnega časa za javne uslužbence v pravosodju.

Veljavni Zakon o sodiščih (ZS)³, ki je materialni predpis za sodno osebje v delu, ki se nanaša na sodelovanje pri opravljanju nujnih procesnih dejanj, ne določa posebnih delovnih pogojev, na primer pripravljenosti za delo, kot to določajo področni zakoni s področja obrambe, policije, finančne uprave in drugi.

¹ Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 91/09, 33/11, 46/13, 63/13, 69/13 – popr., 95/14 – ZUPPJS15, 17/15, 23/17 – ZSSve, 36/19 – ZDT-1C, 34/23 – odl. US in 76/23

² Uradni list RS, št. 58/11, 21/12 – ZDU-1F, 47/12, 15/13 – ZODPoI, 47/13 – ZDU-1G, 48/13 – ZSKZDČEU-1, 19/15, 23/17 – ZSSve, 36/19, 139/20, 54/21 in 105/22 – ZZNŠPP

³ Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08, 96/09, 86/10 – ZJNePS, 33/11, 75/12 – ZSPDSLS-A, 63/13, 17/15, 23/17 – ZSSve, 22/18 – ZSICT, 16/19 – ZNP-1, 104/20, 203/20 – ZIUPOPdVE in 18/23 – ZDU-10

Na Ministrstvu za pravosodje je trenutno v fazi internega usklajevanja predlog novega Zakona o sodiščih (ZS-1), ki bo poleg drugih sprememb, ki se nanašajo na ureditev organizacije in delovanja sodišč, na zakonski ravni uredil tudi sodelovanje sodnega osebja pri opravljanju nujnih procesnih dejanj, na enak način, ko to že ureja 137a. člen ZDT-1 za državnotožilsko osebje.

Predlog ZS-1 določa zakonsko podlago za sodelovanje sodnega osebja pri opravljanju nujnih procesnih dejanj in ustrezno plačilo za opravljeno delo z navezavo na Zakon o sistemu plač v javnem sektorju (ZSPJS)⁴ ter določitev višine dodatkov v Kolektivni pogodbi za javni sektor (KPJS)⁵. Sodno osebje zaradi sodelovanja pri opravljanju nujnih procesnih dejanj izven delovnega časa opravlja delo v manj ugodnem delovnem času, pri čemer je treba razlikovati učinkovito delo, ko se delo dejansko izvaja, in čas pripravljenosti, ki je poseben delovni pogoj. Določa se, da se sodnemu osebju, ki sodeluje pri opravljanju nujnih procesnih dejanj izven delovnega časa, lahko odredi opravljanje dela v manj ugodnem delovnem času. Kot delo v manj ugodnem delovnem času se šteje izmensko delo, delo v neenakomerno razporejenem delovnem času, delo prek polnega delovnega časa, delo ponoči, ob nedeljah in na dan, ki je z zakonom določen kot dela prost dan ali praznik.

Pripravljenost za delo ni delo, prav tako pripravljenost za delo ne pomeni opravljanja dela, ampak je poseben delovni pogoj in je vezan na naravo in organizacijo dela na sodiščih, kar utemeljuje tudi različno plačilo v primerjavi z rednim delom, ki ga sodno osebje opravlja v okviru svojih rednih delovnih zadolžitev. V času pripravljenosti mora biti sodno osebje dosegljivo po telefonu ali drugih komunikacijskih sredstvih za potrebe prihoda na delovno mesto ali kraj, kjer se opravlja nujno procesno dejanje. Čas pripravljenosti za delo se ne šteje v delovni čas. Ko mora sodno osebje v času odrejene pripravljenosti začeti opravljati delo, se čas odrejene pripravljenosti prekine, čas dejanskega opravljanja dela pa se šteje v delovni čas, za katerega se prejme tudi ustrezno plačilo. Višina dodatka je odvisna od časa, v katerem se delo opravlja, vedno pa gre za delo v manj ugodnem delovnem času. Sodnemu osebju pripada dodatek, če gre za izmensko delo, delo v neenakomerno razporejenem delovnem času, delo prek polnega delovnega časa in delo ponoči, ob nedeljah in na dan, ki je z zakonom določen kot dela prost dan ali praznik. Posebna delovna mesta sodnega osebja, ki so predvidena za sodelovanje pri opravljanju nujnih procesnih dejanj, se določijo v internem aktu sodišča.

Vlada zaključno izpostavlja, da je po končanem internem usklajevanju osnutka predloga ZS-1 predvideno strokovno in medresorsko usklajevanje. Ministrstvo za pravosodje bo po predložitvi zakonodajnega predloga v obravnavo Vladi s tem seznanilo Računsko sodišče.

⁴ Uradni list RS, št. 108/09 – uradno prečiščeno besedilo, 13/10, 59/10, 85/10, 107/10, 35/11 – ORZSPJS49a, 27/12 – odl. US, 40/12 – ZUJF, 46/13, 25/14 – ZFU, 50/14, 95/14 – ZUPPJS15, 82/15, 23/17 – ZDOdv, 67/17, 84/18, 204/21 in 139/22

⁵ Uradni list RS, št. 57/08, 23/09, 91/09, 89/10, 89/10, 40/12, 46/13, 95/14, 91/15, 21/17, 46/17, 69/17, 80/18 in 136/22